

El rei inaugura el Pavelló de la República

La vitrina buida

La reconstrucció del Pavelló de la República ja es pot visitar, però l'espectador curiós no podrà admirar cap de les obres emblemàtiques que es van mostrar el 1937.

El diumenge 19 de juliol el rei Joan Carles, amb Pasqual Maragall i Jordi Solé i tura, inaugurava la reconstrucció del Pavelló de la República a la Vall d'Hebron. El monarca no va fer cap parlament, es va limitar a consolidar la càrrega simbòlica de la seva presència. Francesc de Sert, comte de Sert i nebot de l'arquitecte de l'obra original, un dels principals promotors de la reconstrucció, estava exultant. Per ell, la presència dels monarques era la seva màxima aspiració en la inauguració d'una obra que ha de "simbolitzar la fi de la lluita de les dues Espanyes i ser l'enterrament de la Guerra Civil" (EL TEMPS, núm. 399). I la urbanista Bet Galí, una altra de les principals impulsores del projecte, va protagonitzar l'episodi anecdòtic, però també simbòlic, de l'esdeveniment: el dia de la inauguració s'havien repartit entre els assistents unes petites insígnies amb la bandera republicana per posar a la solapa. Ningú s'atrevia a exhibir-la. Ella ho portava de cap i en el moment oportú li va penjar al rei una de les insígnies. Acte seguit, els assistents també les feien visibles. Al sortir del pavelló, el monarca, però, ja no la duia; algun dels seus assessors li devia haver recomanat discreció.

La visita del rei va fer decidir també el nom que se li dona a l'edifici. El pavelló finalment es diu Pavelló d'Espanya. Sembla ser que alguns dels col·laboradors de l'alcalde Pasqual Maragall han pecat d'excessius escrúpols. Pensaven que si l'edifici rebia el nom de Pavelló de la República el monarca podria dubtar a l'hora d'assistir a la inauguració. El pavelló de l'Exposició Universal de 1937 de París rebia el nom de Pavelló d'Espanya, però per la seva càrrega simbòlica a favor de la llibertat i de la República, sempre se l'ha conegut com a Pavelló de la República.

El dilluns 20 de juliol el primer tinent

d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, Lluís Armet, presentava l'exposició *Barcelona, la ciutat renovada*.

La mostra, situada a la primera i segona planta del pavelló, presenta un recull de fotografies espectaculars de la Barcelona d'abans i d'ara, fetes per Toni Bernad. Aquesta mostra és la que omple l'edifici. Les obres emblemàtiques que es van exposar el 1937: *Guernika* de Picasso, *El segador* de Miró, la font de mercuri de Calder, l'escultura d'Alberto i *La Montserrat* de Juli González, no hi són; pertanyen al conjunt de voluntats no aconseguides.

Unes petites reproduccions de paper en blanc i negre recorden la ubicació que tenien, però només les de l'interior. De les escultures que hi havia a l'entrada, ni tan sols aquest petit recordatori en queda. A l'espai que ocupava el *Guernika*, els organitzadors han optat per una fórmula austera: s'ha pintat un rectangle de color gris a la paret amb la signatura de Picasso a l'angle inferior dret.

Pel que fa al pati, on es projectaven pel·lícules de Buñuel i es representaven obres de García Lorca, durant els Jocs s'hi faran una sèrie d'actuacions a la nit. El pavelló està obert de deu a dotze del matí, per a visites concertades, i de dotze del migdia a dotze de la nit, per a qualsevol visitant curiós que vulgui gaudir d'una obra arquitectònica inqüestionable. Així ho va manifestar Oriol Bohigas, arquitecte i regidor de cultura de l'Ajuntament de Barcelona: "És el millor edifici que s'ha construït en la Barcelona olímpica".

A principis del mes de febrer d'enguany els promotors del projecte ja veien molt difícil que les obres emblemàtiques fossin a Barcelona per als Jocs Olímpics. I també tenien clar que el pavelló albergaria una exposició sobre les actuacions urbanístiques realitzades.

Les obres que va albergar el Pavelló de la República el 1937 han estat, i són enca-

ra, una assignatura pendent. A banda de les peces emblemàtiques, n'hi ha hagut d'altres que han portat també polèmica. És el cas de les obres dels autors valencians. Quan l'any 1986 es descobrien al Palau Nacional de Montjuïc bona part de les obres originals que havien passat pel pavelló, els artistes valencians vius i els hereus, com l'escultor Tónico Ballester, el pintor Enric Climent o els hereus de Josep Renau —entre molts d'altres—, en van reclamar la propietat. Recentment, el Ministeri de Cultura i l'Ajuntament de Barcelona han acceptat la reclamació. Les obres arribaran al País Valencià abans que acabe l'any, i el Consell Valencià de Cultura pretén fer una exposició col·lectiva.

LA VITRINA

La reconstrucció del Pavelló de la República ja és un fet. Però hi ha qui es pregunta: ¿i després dels Jocs Olímpics què? Per a l'artista Joan Brossa la reconstrucció ha estat una gran idea. Creu que el pavelló ara és una vitrina magnífica, però tot depèn del que s'hi posi a dins.

Albert Batlle, regidor del districte Horta-Guinardó, ha explicat a EL TEMPS les diverses opcions que fins ara s'han plantejat sobre el futur d'aquest edifici. Segons Batlle, s'ha plantejat que el pavelló sigui una extensió del Museu d'Art Contemporani, on s'exposin una part dels fons o es programin exposicions monogràfiques. Una altra opció és que sigui la seu del llegat Brossa, que l'autor va cedir a l'Ajuntament de Barcelona i que es compon de la seva obra gràfica i la d'altres autors. També s'ha plantejat instal·lar-hi els fons de la fundació Figueras, que consten d'una de les biblioteques més importants sobre la Guerra Civil. Amb tot, l'opció que més agrada al regidor de Cultura, Oriol Bohigas, és que sigui una biblioteca de barri, "és la gran necessitat de Barcelona".

Montse Serra